

NÁŠ SVĚT

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Název vzdělávací oblasti v RVP ZV	Člověk a jeho svět
Název vzdělávacího oboru v RVP ZV	Člověk a jeho svět
Název předmětu	Náš svět
Ročníky ve kterých je předmět učen	1. - 5.
Časová dotace	1 + 2 + 2 + 3 + 3
Organizace výuky předmětu	Využíváme vnitřní a venkovní prostory školy a jejího okolí, návštěvy pamětových institucí, knihoven, ekologických center a dalších. V 1. – 3. ročníku probíhá výuka dle plánu ŠVP ZV, ve 4. a 5. ročníku jsou žáci na výuku spojeni do jedné třídy a předmět se vyučuje v tzv blocích. Tzn., že učivo pro 4. a 5. ročník je rozděleno do dvou bloků, které se vyučují vždy střídavě jeden rok blok A a druhý rok blok B. Tak projdou žáci vždy všemi ŠOVU, ale v jiném pořadí.
Podmínky pro výuku	Využíváme vnitřní a venkovní učebnu, výuka je založena na pozorování, zkoumání, objevování pomocí vhodných pomůcek.
Jak je do charakteristiky zpracovaná vize školy?	Tvůj cíl je i naše cesta: pouze ucelený náhled na svět umožní člověku žít tak, aby planetě, své zemi i sám sobě byl prospěšný.

Informace o pojetí předmětu

Svým integrovaným obsahem dává prostor k propojení rozvoje klíčových kompetencí, základních gramotností, průřezových témat a vlastních vzdělávacích obsahů a směřuje ke znalostem a dovednostem uplatnitelným v běžném životě žáka a k utváření návyků a postojů pro celoživotní učení. Cílem vzdělávací oblasti je utváření uceleného náhledu na svět a sebe sama, kultivace žákovy osobnosti včetně jeho emocionální složky a podpory zdravého životního stylu.

Informace o obsahu předmětu

Směřuje k naplnění OVU RVP ZV ze všech okruhů VO Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk, jeho zdraví a bezpečí, Lidé a svět financí.

Vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Klíčová kompetence k učení

- nastavujeme přiměřené vzdělávací cíle pro každého z žáků
- navozujeme takové situace, při nichž si žák zkouší odhadování vlastních sil a možností, definování překážek v učení apod.
- necháváme žáky samostatně při výuce objevovat, co se učí
- dáváme prostor žákům učit se mezi sebou navzájem
- průběžně s žáky reflektujeme, co zvládli, co mají a nemají upevněno
- jsme důslední ve vyžadování domluvených pravidel
- podporujeme žáky k dalšímu učení tím, že oceňujeme jejich silné stránky, jejich snahu, pokrok a úspěchy
- umožňujeme žákům vidět celkový rámec učiva a porozumět, jak jednotlivé lekce přispívají k jejich celkovému rozvoji osobnosti
- při projektové výuce vyzýváme žáky k plánování a výběru témat
- podporujeme žáky v tom, aby projevovali své názory a potřeby a nebáli se při svém učení chybovat, o chybách přemýšleli a dále se z nich učili, vlastní chyby odkrýváme žákům jako příležitosti k učení

Klíčová kompetence komunikační

- vytváříme příležitosti pro různé formy diskuze, ve kterých mohou žáci bezpečně pokládat otázky a sdílet své myšlenky a pocity na dané téma
- pravidelně organizujeme aktivity, ve kterých žáci prezentují před celou třídou své zážitky, nápady a výsledky individuálních či skupinových činností
- pomáháme žákům rozvíjet schopnost reflexe nad vlastním vyjadřováním (např. retrospektivním zamýšlením se nad prožitými komunikačními situacemi, s nimi spojenými úspěchy a neúspěchy)
- do výuky pravidelně zařazujeme také krátké autentické texty a jiná jazyková či obrazná sdělení (obrázky, ilustrace, fotografie, mapy, videa apod.)
- pravidelně s žáky hovoříme o jejich porozumění jazykovým či obrazným sdělením, diskutujeme s nimi o jejich možných významech
- do výuky zařazujeme prvky dramatické výchovy, při kterých se žáci musí vcítit do zadaných rolí a reagovat na situace podle postav, které hrají

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

- vytváříme prostředí, kde se žáci cítí bezpečně a jsou schopni sdílet své pocity a zkušenosti
- naplňujeme základní předpoklady pro vznik pozitivních vztahů a prostředí důvěry
- vytváříme situace a prostředí, ve kterých žáci mají příležitost poznávat sami sebe a rozvíjet sebeuvědomění
- zařazujeme prostor pro projektovou práci, volbu tématu či metod práce
- vytváříme situace pro týmovou spolupráci a diskutujeme s žáky o týmové spolupráci, sdílení pozitivních zážitků a vzájemné pomoci

- poskytujeme inspirativní příklady úspěšných jednotlivců, kteří překonali obtíže, a diskutujeme o jejich strategiích
- vytváříme návodné situace nebo projekty, které žákům umožní prakticky prožívat proces překonávání obtíží
- pomáháme žákům uvědomění, že umí jednat i pod tlakem a rozhodovat se i v nejistotě
- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali emoce a potřeby sebe sama i druhých
- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali dopady vlastního chování na sebe, ostatní lidi i přírodu
- poskytujeme podporu při organizaci projektů a činností, aby si žáci osvojili dovednosti samostatné i skupinové práce
- při diskusích poukazujeme na možnost vidět danou situaci z různého pohledu, oceňujeme empatické chování
- diskutujeme s žáky o předsudcích a stereotypy, o významu tolerance ve vztazích
- poskytujeme prostor pro argumentaci názorů a sdílení, přehodnocení vlastních názorů a zpětnou vazbu
- usilujeme o to, aby se žáci mezi sebou znali a věděli o sobě více informací, cíleně reagujeme na rizikové chování
- stanovujeme spolu se žáky pravidla pro jednání ve třídě (vč. digitálního prostředí), jejichž cílem je vytváření prostředí vhodného pro učení

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

- vytváříme situace, při nichž se žáci dostávají do přímých kontaktů s různými lidmi a živými bytostmi ve svém okolí
- vytváříme situace, při nichž žáci mohou pečovat o živé bytosti/organismy a zjišťovat tak jejich potřeby
- vytváříme situace, při nichž žáci mohou prozkoumávat své okolí a pečovat o něj či jej zlepšovat
- podněcujeme žáky ke kladení a zodpovídání otázek směřujících k hledání příčin a následků různých situací a procesů, doplňujícími otevřenými otázkami je vedeme k hlubšímu promýšlení a prohloubení otázek a odpovědí
- vytváříme prostor pro otevřenou diskusi žáků o hodnotách a chování ve vztahu k udržitelnosti
- stavíme žáky před jednoduché situace vyžadující přijetí jejich vlastního rozhodnutí (např. při hře, v rámci fungování třídy, při řešení praktického úkolu)
- vytváříme prostor pro diskuse žáků o spravedlnosti, svobodě a odpovědnosti, o jejich konkrétních projevech v různých konkrétních situacích v jejich okolí, představujeme jim a necháváme je navrhovat různé příklady z oblasti sociální, ekonomické a environmentální
- podněcujeme žáky k sledování a hodnocení různých událostí v místě, regionu, zemi i světě
- podněcujeme žáky k reflexi jejich zkušeností s uplatňováním vlastního vlivu na dění v jejich okolí

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

- podporujeme aktivní účast žáků na tvorbě školního prostředí, které pracuje s jejich nápady a respektuje jejich přínosy a potřeby, například žakovské parlamenty, akce žáků pro žáky, zapojujeme žáky do participace - ve škole, v komunitě aj.
- podněcujeme vztah žáků k místu, kde žijí, například tím, že mapují, jak se místo (obec, krajina) vyvíjelo v minulosti, zkoumají souvislosti, přicházejí za místní samosprávou či komunitou s představami o dalším vývoji
- podporujeme přetváření myšlenek žáků v realitu, například prakticky pečujeme o místa v okolí školy
- učíme venku
- podporujeme nepřímé učení prostřednictvím zkušeností, experimentování a bádáním

- zaměřujeme se na to, aby žáci vhodně používali různé typy vyhodnocování a výběru reálných a smysluplných nápadů
- nabízíme žákům příležitost zapojit se do dobrovolných veřejně prospěšných projektů známých jako dobrovolnictví
- podporujeme žáky ve vytváření a sdílení jejich představ o tom, jak by se mohly situace v životě školy či v místě, kde žijí, vyvíjet, a poskytujeme prostor pro diskuzi nad návrhy jejich scénářů
- rozvíjíme u žáků dovednosti budování a udržování vztahů s ostatními lidmi jak v jejich osobním životě, tak v oblasti jejich zájmů
- podporujeme propojování žáků s komunitou a místní samosprávou
- podporujeme sdílené znalosti a vzájemné učení
- vytváříme různorodé pracovní skupiny, aby se žáci učili spolupracovat s jinými lidmi, pomáháme žákům nastavit role, nabízíme možnost výběru rolí

Klíčová kompetence k řešení problémů

- zahajujeme diskuzi ve třídě o běžných problémech dětí (např. neshody mezi kamarády) a brainstorming o možných řešeních
- zdůrazňujeme, jak různé pocity a perspektivy mohou ovlivnit to, co považujeme za problém
- organizujeme skupinové činnosti, kde žáci společně řeší problémy
- dáváme žákům podněty k rozlišování mezi tím, co je faktické tvrzení, hypotéza a prostý názor, a to v jednoduchém textu či v mluveném projevu
- poskytujeme žákům psané, mluvené či obrazové materiály, v nichž se nachází tvrzení (různých typů) s vědeckým obsahem a společně s nimi vyzdvihujeme příznaky jeho vědeckého zázemí
- vedeme žáky k rozřazování odborných výrazů dle různých kritérií příbuznosti, vybízíme žáky k rozlišení věrohodných a nevěrohodných tvrzení, diskutujeme s nimi znaky nevěrohodnosti
- rozvíjíme dovednost žáků klást jednoduché výzkumné otázky
- pomáháme žákům najít potřebné materiály a zdroje pro jejich individuální či skupinové bádání
- pomáháme žákům shrnout relevantní závěry z jejich bádání a poukazujeme na důležité informace pro sdílení s ostatními spolužáky
- mluvíme s žáky o tom, jak rozpoznat podložené a nepodložené informace v souvislosti s jimi řešeným výzkumným problémem
- organizujeme exkurze, přírodní vycházky, pozorování živých organismů a provádíme s žáky různé experimenty
- umožňujeme využívat digitální technologie za účelem ověřování zdrojů, využíváme reálné příklady tvrzení na základě ověřených dat, nebo vlastního názoru a podporujeme následnou diskuzi žáků
- vedeme žáky ke schopnosti rozkládat komplexní informace na menší části pomocí grafů, tabulek či diagramů

Klíčová kompetence kulturní

- pravidelně vedeme diskuse o různých kulturních tématech, jako jsou tradiční svátky, kulturní události v okolí nebo regionální umělci, díky těmto diskusím se žáci seznamují s různorodostí kulturního dění
- poskytujeme prostor žákům, aby popsali a zhodnotili i kulturní a umělecké akce, kterých se zúčastnili mimo školu a diskutujeme o tom s nimi
- vyhledáváme a s žáky navštěvujeme místní kulturní instituce, které nabízejí k zážitkům z uměleckého díla i doprovodné programy pro školy, jako jsou knihovny, galerie

- organizujeme výlety do místních muzeí, galerií, knihoven nebo historických památek, během těchto exkurzí se žáci učí o historii a kultuře regionu

Klíčová kompetence digitální

- zařazujeme do výuky drobné úkoly spojené se získáváním informací na různá témata a problematiku, o kterou se žáci osobně zajímají
- vybíráme do výuky pro práci žáků zdroje informací v různých formátech (texty, videa, obrázky, schémata, zvukové záznamy apod.)
- na příkladech pomáháme žákům rozpoznávat, jaká data a informace je možné vysledovat z jejich činností v online prostředí
- podporujeme žáky v tvorbě a sdílení archivů relevantních digitálních vzdělávacích zdrojů, a to při samostatné i skupinové práci
- podporujeme žáky v aktivním zapojování do života školy prostřednictvím digitálních technologií
- učíme žáky, jak se chovat v online prostředí: prostřednictvím promyšlených online aktivit je vedeme k etickému a ohleduplnému jednání, respektu k druhým podporujeme jejich spolupráci
- volíme takové aktivity, ve kterých mají žáci příležitost přemýšlet o dopadech využívání digitálních technologií (pozitivních i negativních) na člověka, společnost i v kontextu cílů udržitelného rozvoje

Vzdělávací strategie pro rozvoj základních gramotností

Základní gramotnost čtenářská a pisatelská

- poskytujeme žákům materiály, kde vyhledávají a propojují přímo i nepřímo vyjádřené informace v textu nebo jiném informačním zdroji
- podporujeme žáky, aby v textech nacházeli důležité informace a myšlenky, rozpoznávali autorský záměr
- vedeme žáky, aby pracovali s grafickým znázorněním a vizuálním zobrazením a porozuměli smyslu zobrazeného textu
- dáváme žákům příležitosti k psaní textů rozmanitého charakteru
- vedeme žáky k využívání čtenářských strategií při vyhledávání a zaznamenávání informací

Základní gramotnost logicko-matematická

- nabízíme žákům situace, ve kterých využijí matematický aparát pro řešení problémových situací
- vedeme žáky k tomu, aby vyhodnocovali účinnost a smysluplnost použitého matematického aparátu při řešení problémových situací
- vedeme žáky k tomu, aby ověřovali platnost svých zjištění s využitím odpovídajících zdrojů
- dáváme žákům příležitosti pro skupinovou práci a kooperativní učení
- vedeme žáky k pořizování záznamů při plánování, realizaci a vyhodnocování pokusů a pozorování

- učíme žáky zpracovávat získaná data do tabulek, grafů a jiných grafických znázornění
- vedeme žáky ke vnímání chyby jako příležitosti k učení
- dáváme žákům prostor pro slovní vyjádření a argumentaci na základě dat získaných průzkumem nebo pozorováním

1. ročník

OVU (s kódem)	ŠOVU	Vazba na průřezové téma (PT)	Vazba na klíčové kompetence (KK)	Vazba na základní gramotnosti (ZG)	Vazba na OVU jiných předmětů	Učivo k dosažení OVU
CJS-CJS-001-ZV5-001 Vymezí hlavní typy krajiny a demonstruje rozdíly mezi nimi z hlediska přírody a lidské polečnosti na úrovni lokální, regionální a globální.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-001-ZV5-002 Využívá mapy k orientaci a vyjadřování o světě kolem nás.	Orientuje se vpravo, vlevo, před, za, nahoře, dole.	X	X	X	X	orientace v prostoru
CJS-CJS-001-ZV5-003 Uvede příklady dokládající, že člověk, společnost a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí.	Popíše správné chování v přírodě a jednoduše zdůvodní důsledky nevhodného chování.	X	X	X	X	chování v přírodě, bezpečnost, ochrana přírody
CJS-CJS-001-ZV5-004 Posoudí na základě lokalizace specifika vlastního regionu, krajů ČR, sousedních států ČR a vybraných států v odlišných částech Evropy i světa a vliv těchto specifíků na život v nich.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-001-ZV5-005 Prokáže pochopení principu hlasování a jeho významu pro život v demokratické společnosti	Účastní se hlasování v reálné situaci.	X	X	X	X	pravidla třídy, skupinová práce
CJS-CJS-001-ZV5-006 Prokáže základní porozumění roli prezidenta, politiků, soudců a policistů na základě reflexe příběhu či modelové situace.	X	X	X	X	X	X

CJS-CJS-001-ZV5-007 Vyhledá odpovědi na otázky související s činností obecního úřadu v dané lokalitě.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-002-ZV5-008 Rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které není v souladu s pravidly a není možné ho tolerovat a přehlížet, a adekvátně na něj zareaguje.	Popíše chování jednotlivých aktérů na základě příběhu.	X	KOB-ODP-000-ZV5-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.	X	X	práce s příběhem, vhodné a nevhodné chování, modelové situace
CJS-CJS-002-ZV5-009 Rozpozná v modelových situacích, které právo člověka bylo porušeno nebo jaká povinnost byla zanedbána.	Uvede příklady svých povinností ve škole a doma.	X	X	X	X	škola - prostředí školy, činnosti ve škole; domov - prostředí domova, domácí povinnosti
CJS-CJS-002-ZV5-010 Posoudí, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a digitálním prostředí, v modelové situaci se vymezí vůči nepřijemné nebo rizikové komunikaci.	Rozliší v příběhu situace, kdy se hrdina nechává ovlivnit někým nebo něčím jiným, vyjádří, zda je tento vliv podle něj dobrý či špatný.	X	X	X	X	vhodné a nevhodné chování
CJS-CJS-002-ZV5-011 Uvede příklady toho, v čem se shoduje a čím se liší život různých lidí.	Pozoruje a popíše způsob trávení volného času, denní režim, slavení svátků ve své rodině a v rodině spolužáka.	X	KOS-EMP-000-ZV5-001 Všímá si potřeb druhých a reaguje na ně	ZGC-BPO-000-ZV3-001 Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.	CSP-OSV-001-ZV5-001 Rozpozná své vybrané osobnostní vlastnosti, silné stránky a zkouší uplatňovat sebepoznání ve svém jednání. ŠOVU: Poznává na příkladech osobnostní vlastnosti a dovednosti, projevy osobnostních vlastností a dovedností u postav v příběhu a v modelových situacích.	rodina, soužití lidí, mezilidské vztahy, denní režim, volný čas

CJS-CJS-003-ZV5-012 Zkoumá lokální historii prostřednictvím vlastního bádání nejméně ve dvou zdrojích.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-003-ZV5-013 Porovná, jak lidé žili dříve a jak žijí dnes.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-003-ZV5-014 Vyjádří vlastními slovy význam vybraných státních svátků, významných dnů, regionálních výročí a tradic	Popíše, jak slaví narozeniny, Vánoce a Velikonoce.	X	KOS-WEL-000-ZV5-001 Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody (wellbeing).	X	JJK-CJL-001-ZV5-004 Posoudí výpověď v konkrétní situaci a adekvátně reaguje. ŠOVU: Pozorně naslouchá.	Vánoce, Velikonoce, rodinné oslavy
CJS-CJS-004-ZV5-015 Porovná na základě pozorování rozmanitost živé a neživé přírody ve svém okolí a realizuje zásah, kterým tuto rozmanitost podpoří.	Pojmenuje základní rostliny a živočichy v okolí školy, chová se k nim ohleduplně.	X	X	X	X	živá příroda v okolí školy, rozvoj smyslového vnímání, ochrana životního prostředí
CJS-CJS-004-ZV5-016 Zhodnotí vliv podmínek prostředí na životní funkce a projevy vybraných organismů na základě vlastního pokusu	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-004-ZV5-017 Porovná jednotlivé organismy z hlediska jejich podobných a odlišných znaků a vzájemné příbuznosti.	Pojmenuje a popíše domácí a hospodářská zvířata.	X	KKT-IDR-000-ZV5-001 Porovnává kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní kultury i jiných kultur.	X	JJK-CJL-001-ZV5-001 V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci. ŠOVU: Tvoří souvislé větné celky.	Domácí a hospodářská zvířata.
CJS-CJS-004-ZV5-018 Oceňuje rozmanitost přírody a způsobů jejího poznávání na základě reflexe společně prožité výukové zkušenosti.	Poznává přírodniny pomocí smyslů.	X	KRP-BAD-000-ZV5-001 Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.	X	X	přírodniny z okolí školy; rozvoj smyslového vnímání

CJS-CJS-004-ZV5-019 Odhadne a změří vhodnými měřidly vzdálenost, čas, hmotnost, objem a teplotu, výsledek měření uvede se správnými jednotkami a zjištěné informace využije v praktických situacích.	Rozliší roční doby, měsíce, části dne, popíše a uspořádá události v čase.	X	X	X	MAT-MAT-001-ZV5-001 Řeší problémy s přirozenými čísly (včetně nuly) v kontextu reálných situací. ŠOVU: V oboru přirozených čísel do 20 (včetně 0) vyjmenuje vzestupnou i sestupnou číselnou řadu po jedné, určí počet objektů a reprezentuje ho různými (ekvivalentními) způsoby (objekty, obrázky, znaky, čísla), čísla uspořádá a porovná, přečte i zapíše. Sčítá a odčítá přirozená čísla do 20 na základě práce s modely (předměty, obrázky...)	roční doby, měsíce, dny v týdnu, části dne
CJS-CJS-004-ZV5-020 Porovná základní vlastnosti látek jednotlivých skupenství na základě vlastních pokusů.	Třídí odpad podle materiálu.	X	KOB-UDR-000-ZV5-001 Sdílí své myšlenky o variantách budoucího vývoje z hlediska udržitelnosti.	X	CSP-TCH-001-ZV5-001 Zhotovuje výrobky z technického materiálu s využitím tradičních, inovativních a digitálních technologií za dodržení zásad hygieny a bezpečnosti práce. ŠOVU: Poznává a pojmenuje základní technické materiály na základě smyslového vnímání, uplatní vlastní vůli a tvořivost při jeho výběru z nabídky.	ohleduplné chování k přírodě, třídění odpadu - druhy kontejnerů
CJS-CJS-004-ZV5-021 Charakterizuje Zemi jako jednu z planet Sluneční soustavy.	X	X	X	X	X	X

CJS-CJS-005-ZV5-022 Dodržuje pravidla bezpečného pohybu a pobytu v různém prostředí, prokáže zodpovědné jednání při styku s neznámými osobami, předměty a látkami.	Dodržuje bezpečnostní pokyny dospělých, při hrách a činnostech, neriskuje, neohrožuje ostatní.	X	KRP-RPS-000-ZV5-001 Rozlišuje mezi osobními a společnými problémy s ohledem na různé perspektivy. KOS-VZT-000-ZV5-001 Rozvíjí vztahy s ostatními. KOB-ODP-000-ZV5-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.	X	CZB-TEV-002-ZV5-006 Reaguje správně na základní pokyny, povely, signály a vykonává podle nich individuální i týmovou pohybovou činnost. ŠOVU: Reaguje na pokyny, povely a signály spojenými s různými pohybovými činnostmi. CSP-TCH-003-ZV5-003 Provádí jednoduché konstrukční činnosti s návodem i bez návodu. ŠOVU: Provádí samostatně nebo ve spolupráci jednoduché konstrukční činnosti dle instrukcí, námětových karet, vlastní fantazie a tvořivosti, osvojuje si zásady bezpečnosti a hygienická pravidla.	osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru; dodržování pravidel
CJS-CJS-005-ZV5-023 Předvede v modelové situaci správné chování podle pravidel silničního provozu, pohybuje se bezpečně a samostatně v reálném silničním provozu v roli chodce i cyklisty.	Pojmenuje účastníky silničního provozu a jejich role. Rozezná světelné signály a základní dopravní značky pro chodce, chování v hromadné dopravě.	X	KOB-ODP-000-ZV5-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.	X	CZB-TEV-001-ZV5-005 Uplatňuje základní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech, svým jednáním předchází nebezpečným situacím a při jejich vzniku adekvátně reaguje. ŠOVU: Uplatňuje základní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v prostředí daného sportoviště;	bezpečná cesta do školy; semafor, přechod pro chodce, základní dopravní značky, hromadná doprava

CJS-CJS-005-ZV5-024 Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.	Pojmenuje členy rodiny, seřadí členy rodiny podle věku, rozliší období lidského života, orientuje se na svém těle, pojmenuje části těla	X	KKK-VYJ-000-ZV5-001 Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.	X	X	rodina, rodokmen, miminko, předškolák, školák, dospělý člověk, stavba těla
CJS-CJS-005-ZV5-025 Předvede v modelové situaci základní techniky odmítnutí návykových látek a posoudí vliv návykových látek a závislostního chování na zdraví člověka.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-005-ZV5-026 Vysvětlí funkci základních složek Integrovaného záchranného systému a uplatňuje v modelových situacích účelné způsoby chování při mimořádných událostech.	Předvede v modelové situaci účelné chování v případě vzniku mimořádné události podle pokynů dospělého.	X	KOS-ODO-000-ZV5-001 Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává. KOS-ODO-000-ZV5-001 Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává.	X	X	postup v případě ohrožení - varovný signál; nácvik evakuace ze školní budovy; přivolání pomoci
CJS-CJS-005-ZV5-027 Zdůvodní význam bezpečného chování při styku s hořlavými látkami a zábavní pyrotechnikou, aplikuje pravidla protipožární ochrany v modelových situacích.	Popíše význam a nebezpečí ohně, uvede příklady vzniku požáru.	X	KOB-ODP-000-ZV5-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí. KOB-ODP-000-ZV5-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.	X	X	ohněň - pomocník i nepřítel, vznik požáru, nebezpečné situace, nácvik evakuace školy

CJS-CJS-005-ZV5-028 Rozlišuje činnosti Armády ČR v době míru a při válečných konfliktech.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-005-ZV5-029 V modelové situaci ošetří drobná poranění a poranění menšího rozsahu, odliší je od závažných úrazů a život ohrožujících stavů a přivolá první pomoc.	Ohlásí případné poranění či zhoršení zdravotního stavu dospělému.	X	KOB-ODP-000-ZV5-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.	X	CZB-TEV-001-ZV5-005 Uplatňuje základní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech, svým jednáním předchází nebezpečným situacím a při jejich vzniku adekvátně reaguje. ŠOVU: Uplatňuje základní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v prostředí daného sportoviště;	poranění, nemoc
CJS-CJS-005-ZV5-030 Uplatňuje respektující chování při navazování vztahů a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování, obrátí se na důvěryhodnou osobu či instituci v případě pocitu ohrožení.	V rizikových situacích ví, koho přivolat na pomoc, učí se řešit konflikt dohodou.	X	KOS-EMP-000-ZV5-001 Všímá si potřeb druhých a reaguje na ně. KOS-VZT-000-ZV5-001 Rozvíjí vztahy s ostatními.	X	X	modelové nepříjemné a rizikové situace, nepříjemná komunikace, řešení konfliktů a nepříjemných situací
CJS-CJS-005-ZV5-031 Plánuje vlastní denní režim a uplatňuje v něm základní zdravotně preventivní návyky.	Dodržuje základní návyky osobní hygieny, zvládá sebeobsluhu, péči o své věci.	X	KOS-WEL-000-ZV5-001 Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody (wellbeing).	X	X	denní hygiena, sebeobsluha
CJS-CJS-005-ZV5-032 Navrhne celodenní stravu pro sebe a zhodnotí ji z hlediska základních výživových doporučení	Chápe základní význam pestré stravy, pojmenuje základní potraviny a nápoje, různé druhy ovoce a	X	KOS-SEB-000-ZV5-001 Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.	X	JK-CJL-001-ZV5-004 Posoudí výpověď v konkrétní situaci a adekvátně reaguje. ŠOVU: Položí otázku. CSP-TCH-002-ZV5-002 Používá běžné nářadí a nástroje	správná výživa, potraviny, nápoje, ovoce, zelenina; kultura stolování; hygiena při

	zeleniny, pojmenuje denní jídla, dodržuje pravidla hygieny při stolování.				pro péči o domácnost, zahradu nebo zeleň v interiéru. ŠOVU: Realizuje samostatně nebo ve spolupráci jednoduché pracovní úkony a postupy práce v různých učebních situacích dle instrukcí.	stravování, péče o zuby
CJS-CJS-006-ZV5-033 Používá peníze v běžných modelových situacích.	Rozlišuje české mince podle hodnoty, zaplatí různými způsoby do 20 korun.	X	X	ZGM-MOD-000- ZV3-001 Odhaluje fungování matematických modelů.	MAT-MAT-001-ZV5-001 Řeší problémy s přirozenými číslly (včetně nuly) v kontextu reálných situací. ŠOVU: V oboru přirozených čísel do 20 (včetně 0) vyjmenuje vzestupnou i sestupnou číselnou řadu po jedné, určí počet objektů a reprezentuje ho různými (ekvivalentními) způsoby (objekty, obrázky, znaky, číslly), čísla uspořádá a porovná, přečte i zapíše. Sčítá a odčítá přirozená čísla do 20 na základě práce s modely (předměty, obrázky, ...).	koruna, dvoukoruna, pětikoruna, desetikoruna, dvacetikoruna; nakupování - modelová situace
CJS-CJS-006-ZV5-034 Vysvětlí na příkladu, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-006-ZV5-035 Sestaví jednoduchý osobní rozpočet.	X	X	X	X	X	X

2. ročník

OVU (s kódem)	ŠOVU	Vazba na průřezové téma (PT)	Vazba na klíčové kompetence (KK)	Vazba na základní gramotnosti (ZG)	Vazba na OVU jiných předmětů	Učivo k dosažení OVU
CJS-CJS-001-ZV5-001 Vymezí hlavní typy krajiny a demonstruje rozdíly mezi nimi z hlediska přírody a lidské společnosti na úrovni lokální, regionální a globální.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-001-ZV5-002 Využívá mapy k orientaci a vyjadřování o světě kolem nás.	Orientuje se ve smyšlené (dětské) mapě.	X	X	ZGC-BPO-000-ZV3-001 Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.	X	prostorová orientace, plánek, čtení symbolů
CJS-CJS-001-ZV5-003 Uvede příklady dokládající, že člověk, společnost a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí.	Rozlišuje, co vytvořil člověk a co příroda.	Vysvětlí, odkud se k němu dostávají věci, které potřebuje k životu, a kam se podějí věci, které využil a již nepotřebuje.	KRP-BAD-000-ZV5-001 Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.	X	CSP-TCH-001-ZV5-001 Zhotovuje výrobky z technického materiálu s využitím tradičních, inovativních a digitálních technologií za dodržení zásad hygieny a bezpečnosti práce. ŠOVU: Poznává a pojmenuje na základě smyslového vnímání základní technické materiály, uplatní vlastní vůli a tvořivost při jeho výběru a kombinaci.	krajina vytvořená člověkem a příroda v okolí školy
CJS-CJS-001-ZV5-004 Posoudí na základě lokalizace specifika vlastního regionu, krajů ČR,	X	X	X	X	X	X

sousedních států ČR a vybraných států v odlišných částech Evropy i světa a vliv těchto specifik na život v nich.						
CJS-CJS-001-ZV5-005 Prokáže pochopení principu hlasování a jeho významu pro život v demokratické společnosti	Účastní se hlasování v reálné situaci a popíše své pocity po vyhlášení výsledků.	X	KOB-ODP-000-ZV5-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.	X	X	třídní volby, vlastní emoce a pocity
CJS-CJS-001-ZV5-006 Prokáže základní porozumění roli prezidenta, politiků, soudců a policistů na základě reflexe příběhu či modelové situace	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-001-ZV5-007 Vyhledá odpovědi na otázky související s činností obecního úřadu v dané lokalitě.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-002-ZV5-008 Rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které není v souladu s pravidly a není možné ho tolerovat a přehlížet, a adekvátně na něj zareaguje.	Popíše chování jednotlivých aktérů na základě příběhu.	X	X	X	X	vhodné a nevhodné chování
CJS-CJS-002-ZV5-009 Rozpozná v modelových situacích, které právo člověka bylo porušeno nebo jaká povinnost byla zanedbána.	Uvede příklady svých práv a povinností ve škole a doma.	X	X	X	X	dětská práva, pravidla třídy, domácí povinnosti
CJS-CJS-002-ZV5-010 Posoudí, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a digitálním prostředí, v modelové situaci se vymezí vůči nepříjemné nebo rizikové komunikaci.	Identifikuje v příběhu situace, kdy se aktér nechává ovlivnit někým či něčím jiným a vyjádří se, zda je	Sdělí, která média a jakým způsobem provázejí jeho den.	KOB-ODP-000-ZV5-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.	ZGC-BPO-000-ZV3-001 Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje	X	vliv druhých, vzor

	tento vliv podle něj dobrý či špatný.			informace podle své potřeby.		
CJS-CJS-002-ZV5-011 Uvede příklady toho, v čem se shoduje a čím se liší život různých lidí.	Jmenuje příklady toho, co pomáhá k dobrému soužití mezi lidmi.	Uvede příklady rozmanitosti mezi lidmi v blízkém okolí, diskutuje, v čem se mohou podobat a v čem lišit jejich životy	X	X	X	práce s textem, řešení modelových situací zaměřených na rozmanitost
CJS-CJS-003-ZV5-012 Zkoumá lokální historii prostřednictvím vlastního bádání nejméně ve dvou zdrojích.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-003-ZV5-013 Porovná, jak lidé žili dříve a jak žijí dnes.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-003-ZV5-014 Vyjádří vlastními slovy význam vybraných státních svátků, významných dnů, regionálních výročí a tradic	Vyjmenuje vybrané státní svátky, významné dny a regionální tradice.	X	X	X	UAK-HTD-003-ZV5-007 Uvede příklady hudebních, divadelních nebo tanečních projevů, kulturní tradice, kulturní instituce vztahující se k těmto druhům umění ve svém nejbližším okolí, lokalitě či regionu. ŠOVU: Přiřadí k významným svátkům některé zvyky z vlastní rodiny a místa, ve kterém žije.	státní svátky, významné dny, tradice regionu
CJS-CJS-004-ZV5-015 Porovná na základě pozorování rozmanitost živé a neživé přírody ve	Zaznamenává a popisuje vjemy svého smyslového pozorování přírody.	X	KRP-BAD-000- ZV5-001 Rozpozná jednoduchý	ZGC-BPO-000-ZV3- 001 Buduje porozumění prožitkovým	UAK-VFV-001-ZV5-001 Uplatňuje a kombinuje při vlastní výtvarné tvorbě linie, tvary, barvy v ploše i prostoru	záměrné pozorování přírody

svém okolí a realizuje zásah, kterým tuto rozmanitost podpoří.			výzkumný problém a jeho možné řešení.	i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.	a objevuje vztahy mezi nimi. ŠOVU: Vybírá si prostředky a materiály, se kterými chce pracovat, různě je kombinuje na základě hry a experimentu, při samostatné i skupinové práci.	
CJS-CJS-004-ZV5-016 Zhodnotí vliv podmínek prostředí na životní funkce a projevy vybraných organismů na základě vlastního pokusu	Popisuje podmínky nezbytné pro živé organismy žijící v různém prostředí na základě zkušeností.	X	KRP-BAD-000-ZV5-001 Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.	X		životní podmínky organismů v okolí školy
CJS-CJS-004-ZV5-017 Porovná jednotlivé organismy z hlediska jejich podobných a odlišných znaků a vzájemné příbuznosti.	Pozoruje a popisuje rozdíly vzhledu mezi různě starými jedinci daného druhu.	X	KRP-BAD-000-ZV5-001 Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.	X	JJK-CJL-001-ZV5-005 Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických. ŠOVU: Využívá znalost orientačních prvků textu k porozumění a vyhledávání informací.	zvířata a jejich mláďata
CJS-CJS-004-ZV5-018 Oceňuje rozmanitost přírody a způsobů jejího poznávání na základě reflexe společně prožité výukové zkušenosti.	Poznává rozmanitost přírody prostřednictvím návštěv přírodních lokalit.	X	KRP-BAD-000-ZV5-001 Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.	X	X	přírodní lokality v regionu
CJS-CJS-004-ZV5-019 Odhadne a změří vhodnými měřidly vzdálenost, čas, hmotnost, objem a teplotu, výsledek měření uvede se správnými jednotkami a zjištěné	Orientuje se v kalendáři a s jeho pomocí řeší reálné problémy s časovými údaji.	X	X	ZGC-BPO-000-ZV3-001 Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům,	MAT-MAT-001-ZV5-001 Řeší problémy s přirozenými čísly (včetně nuly) v kontextu reálných situací. ŠOVU: Řeší jednoduché slovní	roční období, měsíce, dny v týdnu, části dne, celé hodiny

informace využije v praktických situacích.				při psaní sděluje informace podle své potřeby.	úlohy z reálného světa, ve kterých se počítá a odčítá a které jsou různého typu - s číslem jako stav (např. tři kuličky), operátor (např. o několik více/méně, několikrát více/méně), adresa (např. na ciferníku hodin, na číselné ose).	
CJS-CJS-004-ZV5-020 Porovná základní vlastnosti látek jednotlivých skupenství na základě vlastních pokusů.	Popíše u daných předmětů, z jakého jsou materiálu, třídí vhodně odpad podle materiálu.	X	KRP-BAD-000-ZV5-001 Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení. KOB-UDR-000-ZV5-001 Sdílí své myšlenky o variantách budoucího vývoje z hlediska udržitelnosti.	X	CSP-TCH-001-ZV5-001 Zhotovuje výrobky z technického materiálu s využitím tradičních, inovativních a digitálních technologií za dodržení zásad hygieny a bezpečnosti práce. ŠOVU: Poznává a pojmenuje na základě smyslového vnímání základní technické materiály, uplatní vlastní vůli a tvořivost při jeho výběru a kombinaci.	látky a jejich vlastnosti (sklo, dřevo, plast, textil, kov); odpovědnost lidí, ochrana životního prostředí, praktické třídění odpadu
CJS-CJS-004-ZV5-021 Charakterizuje Zemi jako jednu z planet Sluneční soustavy.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-005-ZV5-022 Dodržuje pravidla bezpečného pohybu a pobytu v různém prostředí, prokáže zodpovědné jednání při styku s neznámými osobami, předměty a látkami.	Popíše, jak se připravit na pohyb v přírodě, jak může být ohroženo zdraví a jak se bezpečně chovat.	X	X	X	CZB-TEV-001-ZV5-004 Zapojuje se do organizace svého pohybového režimu, plánuje své pohybové činnosti a jejich konkrétní realizaci. ŠOVU: Stanoví si ve spolupráci s vyučujícím konkrétní cíl pro	bezpečí, pohyb v přírodě, vhodné oblečení, zásady bezpečného chování při styku s neznámými zvířaty.

					úpravu svého pohybového režimu	
CJS-CJS-005-ZV5-023 Předvede v modelové situaci správné chování podle pravidel silničního provozu, pohybuje se bezpečně a samostatně v reálném silničním provozu v roli chodce i cyklisty.	Popíše vhodné a bezpečné chování v dopravních prostředcích.	X	KOB-ODP-000-ZV5-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.	X	JJK-CJL-001-ZV5-001 V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci. ŠOVU: Mluví v přiměřeném tempu, se správnou intonací, větným přízvukem, dynamikou a melodií.	bezpečné chování v silničním provozu, veřejná doprava
CJS-CJS-005-ZV5-024 Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.	Popíše období lidského života, popíše projevy onemocnění, zdůvodní odpovědné chování při nemocech	X	X	X	X	vývoj jedince, péče o zdraví, odpovědné chování při nemoci
CJS-CJS-005-ZV5-025 Předvede v modelové situaci základní techniky odmítnutí návykových látek a posoudí vliv návykových látek a závislostního chování na zdraví člověka.	Diskutuje o negativním vlivu kouření.	X	KOB-RES-000-ZV5-001 Chová se citlivě k živým jedincům i k přírodě a svému okolí jako celku	X	JJK-CJL-001-ZV5-001 V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci. ŠOVU: Tvoří souvislé větné celky.	návykové látky - kouření, bezpečné chování, řešení modelových situací - setkání s cizí osobou
CJS-CJS-005-ZV5-026 Vysvětlí funkci základních složek Integrovaného záchranného systému a uplatňuje v modelových situacích	Uvede čísla linek tísňového volání, Rozezná varovný signál „Všeobecná	X	X	X	JJK-CJL-001-ZV5-001 V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu	čísla tísňového volání (158, 150, 155, 112)

účelné způsoby chování při mimořádných událostech.	výstraha“ a popíše, k čemu slouží.				záměru a dané komunikační situaci. ŠOVU: Tvoří souvislé větné celky.	
CJS-CJS-005-ZV5-027 Zdůvodní význam bezpečného chování při styku s hořlavými látkami a zábavní pyrotechnikou, aplikuje pravidla protipožární ochrany v modelových situacích.	Popíše, jak se musí chovat, aby nezpůsobil požár.	X	X	X	X	vznik ohně - rizika;
CJS-CJS-005-ZV5-028 Rozlišuje činnosti Armády ČR v době míru a při válečných konfliktech.	Uvede rozdíl mezi policistou a vojákem a tím, co dělají.	X	X	X	X	policista a voják
CJS-CJS-005-ZV5-029 V modelové situaci ošetří drobná poranění a poranění menšího rozsahu, odliší je od závažných úrazů a život ohrožujících stavů a přivolá první pomoc.	Navrhne postup ošetření poranění v modelových příkladech.	X	X	X	X	první pomoc, řešení modelových situací
CJS-CJS-005-ZV5-030 Uplatňuje respektující chování při navazování vztahů a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování, obrátí se na důvěryhodnou osobu či instituci v případě pocitu ohrožení.	Předvede v modelové situaci odmítnutí komunikace, která je mu nepříjemná.	X	KOS-EMP-000-ZV5-001 Všímá si potřeb druhých a reaguje na ně.	X	JJK-CJL-001-ZV5-001 V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci. ŠOVU: Mluví v přiměřeném tempu, se správnou intonací, větným přízvukem, dynamikou a melodií. CSP-OSV-002-ZV5-004 Rozpozná základní emoce a potřeby své i druhých lidí a zkouší uplatnit vnímavost k nim ve svém jednání.	nepříjemná a riziková komunikace, nácvik dovednosti odmítnutí

					ŠOVU: Rozpozná základní emoce a jejich projevy. Rozvíjí vnímání emocí u sebe i druhých. Navrhne, jaké emoce mohou pociťovat osoby v příběhu nebo modelové situaci, rozpoznává neverbální a verbální projevy různých emocí.	
CJS-CJS-005-ZV5-031 Plánuje vlastní denní režim a uplatňuje v něm základní zdravotně preventivní návyky.	Popíše svůj denní režim, uvádí činnosti, které se opakují v pracovních dnech, rozlišuje čas na učení, jídlo, zábavu, odpočinek, spánek.	X	KOS-WEL-000-ZV5-001 Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody (wellbeing).	X	X	denní režim, týden, pracovní den
CJS-CJS-005-ZV5-032 Navrhne celodenní stravu pro sebe a zhodnotí ji z hlediska základních výživových doporučení	Určí vhodné potraviny a nápoje ke konzumaci během dne, dodržuje hygienická pravidla při zacházení s potravinami.	X	X	X	X	denní jídla a vhodné potraviny, sestavení jídelníčku; hygienická pravidla při stravování
CJS-CJS-006-ZV5-033 Používá peníze v běžných modelových situacích.	Rozlišuje české bankovky podle hodnoty, platí s oporou o manipulaci různými způsoby do 100 korun.	X	X	ZGM-MOD-000-ZV3-001 Odhaluje fungování matematických modelů.	MAT-MAT-001-ZV5-001 Řeší problémy s přirozenými čísly (včetně nuly) v kontextu reálných situací. ŠOVU: Řeší jednoduché slovní úlohy z reálného světa, ve kterých se sčítá a odčítá a které jsou různého typu, ve slovních úlohách rozlišuje číslo	české bankovky

					jako počet a číslo jako veličinu (např. v oblasti peněz).	
CJS-CJS-006-ZV5-034 Vysvětlí na příkladu, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-006-ZV5-035 Sestaví jednoduchý osobní rozpočet.	X	X	X	X	X	X

3. ročník

OVU (s kódem)	ŠOVU	Vazba na průřezové téma (PT)	Vazba na klíčové kompetence (KK)	Vazba na základní gramotnosti (ZG)	Vazba na OVU jiných předmětů	Učivo k dosažení OVU
CJS-CJS-001-ZV5-001 Vymezí hlavní typy krajiny a demonstruje rozdíly mezi nimi z hlediska přírody a lidské společnosti na úrovni lokální, regionální a globální.	Popíše krajinu ve svém okolí na základě pozorování.	X	KRP-KRP-000- ZV5-001 Uvědomuje si důležitost ověřování informací.	X	JJK-CJL-001-ZV5-001 V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci. ŠOVU: Použije slova citově zabarvená a neutrální podle komunikační situace.	Pozorování krajiny v okolí školy
CJS-CJS-001-ZV5-002 Využívá mapy k orientaci a vyjadřování o světě kolem nás.	Orientuje se v plánu (mapě velkého měřítka).	X	KRP-KRP-000- ZV5-001 Uvědomuje si důležitost ověřování informací.	ZGC-BPO-000- ZV3-001 Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.	CSP-TCH-001-ZV5-001 Zhotovuje výrobky z technického materiálu s využitím tradičních, inovativních a digitálních technologií za dodržení zásad hygieny a bezpečnosti práce. ŠOVU: Realizuje vybrané tradiční a inovativní postupy práce včetně znovuvyužití technického materiálu dle instrukcí i samostatně, s využitím základních pomůcek, nástrojů a nářadí k ručnímu zpracování technického materiálu, na	plán, mapa, orientace v rovině, čtení symbolů; pracuje s legendou a směrovou růžicí; určování světových stran; plánek třídy, dětského pokoje, organizace prostoru

					pokyn dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, řízeně reflektuje průběh i výsledek praktických činností, řízeně realizuje sebehodnocení i vzájemné hodnocení pomocí škál a symbolů.	
CJS-CJS-001-ZV5-003 Uvede příklady dokládající, že člověk, společnost a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí.	Uvede ze svého okolí příklady vztahu lidí k životnímu prostředí.	Vyhledává a uvádí jednoduché příklady, co může působit škodu jiným lidem nebo přírodě, a co lze udělat jinak, aby ke škodě nedocházelo.	KOB-UDR-000-ZV5-001 Sdílí své myšlenky o variantách budoucího vývoje z hlediska udržitelnosti.	X	X	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, žádoucí a nežádoucí chování
CJS-CJS-001-ZV5-004 Posoudí na základě lokalizace specifika vlastního regionu, krajů ČR, sousedních států ČR a vybraných států v odlišných částech Evropy i světa a vliv těchto specifik na život v nich.	Popíše specifika regionu, v němž žije.	X	X	ZGC-BPO-000-ZV3-001 Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.	JJK-CJL-001-ZV5-001 V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci. ŠOVU: Použije slova citově zabarvená a neutrální podle komunikační situace.	Specifika regionu
CJS-CJS-001-ZV5-005 Prokáže pochopení principu hlasování a jeho významu pro život v demokratické společnosti	Popíše, jaká pravidla musí být při hlasování dodržována.	Respektuje výsledky hlasování o společných záležitostech a	X	X	X	hlasování v třídním kolektivu

		přijímá je i v případě, pokud jeho názor nebyl při hlasování podpořen většinou				
CJS-CJS-001-ZV5-006 Prokáže základní porozumění roli prezidenta, politiků, soudců a policistů na základě reflexe příběhu či modelové situace.	X	X	X	ZGC-BPO-000-ZV3-001 Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.	X	
CJS-CJS-001-ZV5-007 Vyhledá odpovědi na otázky související s činností obecního úřadu v dané lokalitě.	Vyjmenuje alespoň dvě záležitosti, které může občan na obecním úřadu řešit.	X	X	X	X	samospráva - obecní úřad
CJS-CJS-002-ZV5-008 Rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které není v souladu s pravidly a není možné ho tolerovat a přehlížet, a adekvátně na něj zareaguje.	Označí, které chování a jednání je v rozporu s pravidly a nelze ho tolerovat, a vysvětlí proč.	X	KPP-TYM-000-ZV5-001 Podílí se na spolupráci ve skupině.	X	CSP-OSV-002-ZV5-003 Zapojuje se do interakce ve skupině, rozpoznává svůj přínos a přínos druhých ve skupinové činnosti. ŠOVU: V modelových situacích získává zkušenost s různými projevy eticky vhodného a nevhodného chování. Popíše jak se mu daří uplatňovat základní etická pravidla ve svém chování a jednání, rozlišit respektující a	nevhodné chování, šikana

					nerespektující chování k druhým lidem.	
CJS-CJS-002-ZV5-009 Rozpozná v modelových situacích, které právo člověka bylo porušeno nebo jaká povinnost byla zanedbána.	Identifikuje nespravedlnost a navrhuje řešení.	Uvede příklady různých rolí ve třídě a ve škole, popíše, kdo za co zodpovídá a o čem může rozhodovat, a rozpozná situace, kdy jsou porušena pravidla třídy nebo školní řád.	KOB-ODP-000-ZV5-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.	ZGC-BPO-000-ZV3-001 Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.	X	pravidla třídy a školní řád, dětská úprava, řešení problémových situací, šikana, kyberšikana; rizikové chování, předcházení konfliktům
CJS-CJS-002-ZV5-010 Posoudí, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a digitálním prostředí, v modelové situaci se vymezí vůči nepříjemné nebo rizikové komunikaci.	Identifikuje situaci, kdy se aktér nechává ovlivnit někým či něčím jiným, porovná své řešení s řešením ostatních.	Sdělí ostatním, odkud nejčastěji získává různé, pro sebe zajímavé informace, a vyjadřuje pocity, které z těchto mediálních sdělení má.	KOS-EMP-000-ZV5-001 Všímá si potřeb druhých a reaguje na ně.	ZGC-KCP-000-ZV3-001 Při čtení i psaní zvažuje možné adresáty.	X	vliv druhých, vzor
CJS-CJS-002-ZV5-011 Uvede příklady toho, v čem se shoduje a čím se liší život různých lidí.	Uvádí příklady situací, činností nebo věcí, které ukazují propojení jeho života s životem někoho jiného, uvádí i rozdíly.	Jmenuje příklady rozmanitosti mezi lidmi ve světě, s jejichž životy se seznámil díky příběhům či vlastní zkušenosti.	KOS-VZT-000-ZV5-001 Rozvíjí vztahy s ostatními.	ZGC-KCP-000-ZV3-001 Při čtení i psaní zvažuje možné adresáty.	X	rozmanitost způsobů života, způsoby trávení volného času; působení lidí na krajinu a životní prostředí
CJS-CJS-003-ZV5-012 Zkoumá lokální historii prostřednictvím vlastního	Pojmenuje možné zdroje pro získání informací o historii,	X	KKU-USU-000-ZV5-001	ZGC-BPO-000-ZV3-001 Buduje porozumění	UAK-VFV-001-ZV5-003 Reaguje na svou tvorbu i tvorbu ostatních	regionální a rodinná historie, práce s historickými zdroji

bádání nejméně ve dvou zdrojích.	kteřé může využívat, např. fotografie, dobové artefakty, rodinné záznamy, dopisy.		Monitoruje své procesy učení.	prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.	prostřednictvím slova, pohybu, zvuku či jiných nonverbálních prostředků a sdílí ji s ostatními. ŠOVU: Hledá další možnosti, jak na dílo reagovat (úpravou fotografie díla jednoduchými digitálními nástroji; animací díla, přenesením díla do jiného prostředí).	
CJS-CJS-003-ZV5-013 Porovná, jak lidé žili dříve a jak žijí dnes.	Uvede příklady, které ilustrují minulost, současnost a budoucnost.	X	X	ZGC-KCP-000-ZV3-001 Při čtení i psaní zvažuje možné adresáty.	X	proměny způsobu života, např. bydlení, oblékání, cestování, předměty denní potřeby
CJS-CJS-003-ZV5-014 Vyjádří vlastními slovy význam vybraných státních svátků, významných dnů, regionálních výročí a tradic	Zjišťuje faktografické informace o státních i ostatních svátcích, významných dnech a slavných výročí v ČR, pozná státní symboly ČR.	Vyjádří, které svátky, dny v roce či tradice jsou pro něj, jeho rodinu a lidi v jeho okolí důležité a proč, a uvádí, o jakých jiných svátcích, významných dnech a tradicích se dozvěděl nějaké informace.	X	ZGC-BPO-000-ZV3-001 Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.	UAK-HTD-003-ZV5-007 Uvede příklady hudebních, divadelních nebo tanečních projevů, kulturní tradice, kulturní instituce vztahující se k těmto druhům umění ve svém nejbližším okolí, lokalitě či regionu. ŠOVU: Nachází v kulturních zvyklostech a tradicích spolužáků společné znaky i rozdíly (např. různé svátky a způsob jejich slavení), vnímá kulturní i individuální rozdílnost.	vyhledávání informací, státní svátky, významné dny, kalendář

CJS-CJS-004-ZV5-015 Porovná na základě pozorování rozmanitost živé a neživé přírody ve svém okolí a realizuje zásah, kterým tuto rozmanitost podpoří.	Vyvozuje vlastnosti typické pro daný organismus.	X	KRP-BAD-000-ZV5-001 Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.	X	X	rostliny, houby, živočichové - stavba a podmínky života
CJS-CJS-004-ZV5-016 Zhodnotí vliv podmínek prostředí na životní funkce a projevy vybraných organismů na základě vlastního pokusu	Pozoruje a zaznamenává i za využití digitálních technologií projevy živých organismů.	Uvádí, které přírodní prvky a místa ve svém okolí považuje za zajímavé či důležité z hlediska rozmanitosti přírody.	KDI-DAT-000-ZV5-001 Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.	ZGC-BPO-000-ZV3-001 Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.	UAK-VFV-001-ZV5-004 Experimentuje s výtvarnými a filmovými prostředky a uplatní je ve vlastní tvorbě a tvořivé hře. ŠOVU: Seznamuje se s principem pohyblivého obrazu, experimentuje se sérií kreseb za účelem vytvoření iluze pohybu, experimentuje s rychlostí reprodukce pohyblivého obrazu.	obratlovci, bezobratlí - životní projevy, podmínky pro život
CJS-CJS-004-ZV5-017 Porovná jednotlivé organismy z hlediska jejich podobných a odlišných znaků a vzájemné příbuznosti.	Vyhledá fakta o životě daného organismu, vytvoří schéma a popíše životní cyklus sledovaného druhu.	X	KRP-KRP-000-ZV5-001 Uvědomuje si důležitost ověřování informací. KDI-TDO-000-ZV5-001 Vytváří jednoduchý digitální obsah v rámci plnění stanovených výukových cílů.	ZGC-BPO-000-ZV3-001 Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.	MAT-MAT-004-ZV5-009 Získává data, graficky je zaznamenává, grafický záznam dat čte a interpretuje. ŠOVU: Organizuje soubor dat podle různých organizačních principů (uspořádání, třídění, klasifikace) Sesbírá, vybere a eviduje odpovídající data z reálné situace.	práce s encyklopedickým textem; vývoj jedince, životní cyklus

CJS-CJS-004-ZV5-018 Oceňuje rozmanitost přírody a způsobů jejího poznávání na základě reflexe společně prožité výukové zkušenosti.	Poznává exotickou přírodu.	X	X	X	X	zoologické a botanické zahrady v okolí bydliště, význam zoologických a botanických zahrad
CJS-CJS-004-ZV5-019 Odhadne a změří vhodnými měřidly vzdálenost, čas, hmotnost, objem a teplotu, výsledek měření uvede se správnými jednotkami a zjištěné informace využije v praktických situacích.	Odhadne a změří hmotnost a délku předmětu vhodnými typy měřidel, změří teplotu.	X	KKU-USU-000-ZV5-001 Monitoruje své procesy učení.	X	MAT-MAT-002-ZV5-005 Využívá standardní jednotky délky k odhadu, měření a porovnávání, prostřednictvím manipulace zjišťuje obsah a objem. ŠOVU: Měří, porovná a odhadne délky pomocí standardních jednotek (mm, cm, dm, m) a vhodných měřidel. MAT-MAT-001-ZV5-004 Modeluje celá záporná čísla pomocí reálných situací. ŠOVU: Popíše slovy situaci, která modeluje celá záporná čísla.	centimetr, metr, kilogram; měření teploty, záznam do tabulky; počasí podle ročních období
CJS-CJS-004-ZV5-020 Porovná základní vlastnosti látek jednotlivých skupenství na základě vlastních pokusů.	Popíše a porovná vlastnosti vybraných zástupců pevných látek a kapalin.	X	KRP-BAD-000-ZV5-001 Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.	X	X	vlastnosti látek - dřevo, plast, kov, sklo, papír, voda
CJS-CJS-004-ZV5-021 Charakterizuje Zemi jako jednu z planet Sluneční soustavy.	X	X	X	X	X	X

CJS-CJS-005-ZV5-022 Dodržuje pravidla bezpečného pohybu a pobytu v různém prostředí, prokáže zodpovědné jednání při styku s neznámými osobami, předměty a látkami.	Popíše příklady možného ohrožení při kontaktu s neznámými lidmi, rozliší, na koho se má obrátit v případě možného ohrožení.	X	KOS-ODO-000-ZV5-001 Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává. KOS-SEB-000-ZV5-001 Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.	X	X	řešení rizikových situací, nácvik chování při ohrožení
CJS-CJS-005-ZV5-023 Předvede v modelové situaci správné chování podle pravidel silničního provozu, pohybuje se bezpečně a samostatně v reálném silničním provozu v roli chodce i cyklisty.	Zhodnotí z hlediska bezpečnosti svou cestu do školy a další místa svého obvyklého pohybu mimo domov a školu, prokáže znalost dopravního značení pro chodce.	X	KOB-ODP-000-ZV5-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.	X	JJK-CJL-001-ZV5-005 Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů i elektronických. ŠOVU: Vyhledá přímo vyjádřenou informaci v tištěných zdrojích	dopravní značky, pohyb chodce na přechodu; orientace v místě bydliště, školy
CJS-CJS-005-ZV5-024 Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.	Charakterizuje jednotlivá období lidského života, popíše, jak může ovlivnit zdraví člověka dodržování pravidel zdravého životního stylu.	X	KKU-SMU-000-ZV5-001 Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.	X	JJK-CJL-001-ZV5-001 V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci. ŠOVU: Použije slova citově zabarvená a neutrální podle komunikační situace. CZB-TEV-001-ZV5-004 Zapojuje se do organizace svého pohybového režimu,	průběh lidského života, zdravý životní styl, denní režim, stravovací návyky

					plánuje své pohybové činnosti a jejich konkrétní realizaci. ŠOVU: Stanoví si ve spolupráci s vyučujícím konkrétní cíl pro úpravu svého pohybového režimu.	
CJS-CJS-005-ZV5-025 Předvede v modelové situaci základní techniky odmítnutí návykových látek a posoudí vliv návykových látek a závislostního chování na zdraví člověka.	Předvede základní postupy při odmítání návykových látek.	X	KOS-ODO-000-ZV5-001 Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává.	X	X	návykové látky, závislosti a zdraví, nácvik odmítnutí
CJS-CJS-005-ZV5-026 Vysvětlí funkci základních složek Integrovaného záchranného systému a uplatňuje v modelových situacích účelné způsoby chování při mimořádných událostech.	Charakterizuje základní úkoly Policie ČR, HZS ČR a Zdravotnické záchranné služby, procvičuje komunikaci s operátorem tísňové linky.	X	KOB-ODP-000-ZV5-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí. KKK-VYJ-000-ZV5-001 Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.	X	JJK-CJL-001-ZV5-004 Posoudí výpověď v konkrétní situaci a adekvátně reaguje. ŠOVU: Rozezná komunikační záměr mluvčího (chce informovat, pobavit, varovat, požádat, zeptat se). CSP-TCH-002-ZV5-002 Používá běžné nářadí a nástroje pro péči o domácnost, zahradu nebo zeleň v interiéru. ŠOVU: Dle instrukcí používá vhodná technická zařízení, nástroje, nářadí, pomůcky při péči o domácnost, zeleň a zahradu, na pokyn dodržuje zásady bezpečnosti a hygienická pravidla.	Policie ČR ; HZS ČR - ochrana života, zdraví obyvatel a majetku před požáry a poskytování účinné pomoci při mimořádných událostech; Zdravotnická záchranná služba; nácvik komunikace s operátorem

					JK-CJL-001-ZV5-001 V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci. ŠOVU: Používá spisovnou výslovnost a rozliší situaci, kdy je vhodné použít spisovnou, nebo nespisovnou podobu jazyka.	
CJS-CJS-005-ZV5-027 Zdůvodní význam bezpečného chování při styku s hořlavými látkami a zábavní pyrotechnikou, aplikuje pravidla protipožární ochrany v modelových situacích.	Rozliší signál požárního poplachu, popíše vhodné chování v době poplachu.	X	X	ZGC-BPO-000-ZV3-001 Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.	CSP-TCH-001-ZV5-001 Zhotovuje výrobky z technického materiálu s využitím tradičních, inovativních a digitálních technologií za dodržení zásad hygieny a bezpečnosti práce. ŠOVU: Čte jednoduché návody a postupy práce, dle instrukcí využívá digitální technologie	evakuace, siréna, označování nebezpečných látek - symboly a piktogramy
CJS-CJS-005-ZV5-028 Rozlišuje činnosti Armády ČR v době míru a při válečných konfliktech.	Popíše příklady o činnosti Armády ČR v době míru a ve válečných konfliktech.	X	X	X	JK-CJL-001-ZV5-005 Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických. ŠOVU: Vyhledá přímo vyjádřenou informaci v tištěných zdrojích.	Aktivita armády

CJS-CJS-005-ZV5-029 V modelové situaci ošetří drobná poranění a poranění menšího rozsahu, odliší je od závažných úrazů a život ohrožujících stavů a přivolá první pomoc.	Procvičí v modelových situacích správný postup ošetření poranění.	X	KOS-WEL-000-ZV5-001 Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody (wellbeing). KKK-VYJ-000-ZV5-001 Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.	X	X	přivolání pomoci v případě ohrožení, ochrana duševního zdraví, modelový rozhovor, tísňová telefonní čísla
CJS-CJS-005-ZV5-030 Uplatňuje respektující chování při navazování vztahů a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování, obrátí se na důvěryhodnou osobu či instituci v případě pocitu ohrožení.	Reaguje vhodně na neadekvátní chování, aktivně se proti takovým způsobům chování vymezuje, uplatňuje respektující chování při navazování vrstevnických vztahů.	X	KOS-EMP-000-ZV5-001 Všímá si potřeb druhých a reaguje na ně. KOS-VZT-000-ZV5-001 Rozvíjí vztahy s ostatními.	X	CZB-TEV-002-ZV5-006 Reaguje správně na základní pokyny, povely, signály a vykonává podle nich individuální i týmovou pohybovou činnost. ŠOVU: Reaguje správně na pokyny, povely a signály spojenými s různými pohybovými činnostmi.	řešení modelových situací - odmítnutí neadekvátního chování; pravidla slušného chování - ohleduplnost, etické zásady, vlastní emoce

CJS-CJS-005-ZV5-031 Plánuje vlastní denní režim a uplatňuje v něm základní zdravotně preventivní návyky.	Vysvětlí potřebu dodržování pravidelného stravovacího, pitného, pohybového a spánkového režimu.	Všímá si vlivu různých situací na zdravý životní styl v průběhu školního dne. Seznamuje se s vhodnými přístupy užívání technologií podporujícími duševní pohodu.	KOS-WEL-000-ZV5-001 Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody (wellbeing). KOS-SEB-000-ZV5-001 Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.	X	CZB-TEV-001-ZV5-004 Zapojuje se do organizace svého pohybového režimu, plánuje své pohybové činnosti a jejich konkrétní realizaci. ŠOVU: Stanoví si ve spolupráci s vyučujícím konkrétní cíl pro úpravu svého pohybového režimu.	zdravý životní styl, správná výživa, pitný režim, denní a pohybový režim
CJS-CJS-005-ZV5-032 Navrhne celodenní stravu pro sebe a zhodnotí ji z hlediska základních výživových doporučení	Orientuje se v principech zdravého talíře a upraví stůl pro jednoduché stolování.	X	X	ZGC-BPO-000-ZV3-001 Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.	JJK-CJL-001-ZV5-005 Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických. ŠOVU: Vyhledá přímo vyjádřenou informaci v tištěných zdrojích.	zdravý talíř; pitný režim; kultura stolování, prostírání, hygiena
CJS-CJS-006-ZV5-033 Používá peníze v běžných modelových situacích.	Používá peníze v běžných modelových situacích, vrátí správně.	X	KRP-RPS-000-ZV5-001 Rozlišuje mezi osobními a společnými problémy s ohledem na různé perspektivy.	ZGM-MOD-000-ZV3-001 Odhaluje fungování matematických modelů	MAT-MAT-001-ZV5-001 Řeší problémy s přirozenými čísly (včetně nuly) v kontextu reálných situací. ŠOVU: V oboru přirozených čísel do 1000 (včetně 0) se orientuje ve struktuře čísel (např. na číselné ose), vyjmenuje vzestupnou a	nákupy

					sestupnou řadu číselnou řadu po deseti a po stech, čísla uspořádá a porovná, přečte i zapíše. Sčítá a odčítá přirozená čísla do 1 000. Pamětně násobí a dělí čísla beze zbytku do 100 (v oboru malé násobilky). Odhaduje počet objektů i výsledek početních operací. Provádí výpočty s více operacemi, závorkami, respektuje přednost operací a využívá jejich vlastnosti (např. komutativita, asociativita). Řeší a na základě analogie tvoří jednoduché slovní úlohy z reálného světa (i s antisignálem), ve kterých se sčítá, odčítá, násobí a dělí.	
CJS-CJS-006-ZV5-034 Vysvětlí na příkladu, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje.	Porovná své potřeby a přání s finančními možnostmi.	X	X	ZGM-MOD-000-ZV3-001 Odhaluje fungování matematických modelů.	X	osobní finance
CJS-CJS-006-ZV5-035 Sestaví jednoduchý osobní rozpočet.	Seznámí se s pojmy příjmy, výdaje, rozpočet, sestaví jednoduchý rozpočet.	X	KRP-RPS-000-ZV5-001 Rozlišuje mezi osobními a společnými	ZGM-MOD-000-ZV3-001 Odhaluje fungování matematických modelů.	MAT-MAT-004-ZV5-009 Získává data, graficky je zaznamenává, grafický záznam dat čte a interpretuje.	příjmy, výdaje, rozpočet

			problémy s ohledem na různé perspektivy.		ŠOVU: Organizuje soubor dat podle různých organizačních principů (uspořádání, třídění, klasifikace) Sesbírá, vybere a eviduje odpovídající data z reálné situace.	
--	--	--	--	--	---	--

4. ročník

OVU (s kódem)	ŠOVU	Vazba na průřezové téma (PT)	Vazba na klíčové kompetence (KK)	Vazba na základní gramotnosti (ZG)	Vazba na OVU jiných předmětů	Učivo k dosažení OVU
CJS-CJS-001-ZV5-001 Vymezí hlavní typy krajiny a demonstruje rozdíly mezi nimi z hlediska přírody a lidské společnosti na úrovni lokální, regionální a globální.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-001-ZV5-002 Využívá mapy k orientaci a vyjadřování o světě kolem nás.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-001-ZV5-003 Uvede příklady dokládající, že člověk, společnost a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-001-ZV5-004 Posoudí na základě lokalizace specifika vlastního regionu, krajů ČR, sousedních států ČR a vybraných států v odlišných částech Evropy i světa a vliv těchto specifíků na život v nich.	X	X	X	X	X	X

CJS-CJS-001-ZV5-005 Prokáže pochopení principu hlasování a jeho významu pro život v demokratické společnosti	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-001-ZV5-006 Prokáže základní porozumění roli prezidenta, politiků, soudců a policistů na základě reflexe příběhu či modelové situace	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-001-ZV5-007 Vyhledá odpovědi na otázky související s činností obecního úřadu v dané lokalitě.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-002-ZV5-008 Rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které není v souladu s pravidly a není možné ho tolerovat a přehlížet, a adekvátně na něj zareaguje.	Rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které není v souladu s pravidly a není možné ho tolerovat a přehlížet, a adekvátně na něj zareaguje.	V modelových situacích navrhne, jak upozornit na nerespektující jednání, nespravedlnost nebo nedodržování pravidel ve třídě / škole, a o těchto návrzích diskutuje.	KOB-PCP-000-ZV5-001 Dává účelně najevo, co si přeje ve svém okolí změnit.	X	INF-INF-004-ZV5-010 Rozpoznává rizika ztráty, poškození či zneužití dat při práci s digitálními technologiemi. ŠOVU: Dodržuje bezpečnostní pravidla při používání hesel pro přístup k digitálním zařízením, rozliší mezi veřejnými a citlivými informacemi, které mohou být zneužity. CSP-OSV-002-ZV5-003 Zapojuje se do interakce ve skupině, rozpoznává svůj přínos a přínos druhých ve skupinové činnosti. ŠOVU: V modelové situaci	nevhodná a nepříjemná komunikace; kyberšikana; ochrana osobních údajů v online prostředí; pravidla pro diskusi, soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace; modelové situace - vhodný postup při určitém typu jednání

					navrhne, jak může přispět k atmosféře bezpečí ve skupině. Sdílí zkušenosti z komunikace ve třídě, na příkladu popíše, co v komunikaci podporuje vzájemný respekt.	
CJS-CJS-002-ZV5-009 Rozpozná v modelových situacích, které právo člověka bylo porušeno nebo jaká povinnost byla zanedbána.	Rozpozná v modelových situacích, které právo člověka bylo porušeno nebo jaká povinnost byla zanedbána.	X	KRP-RPS-000-ZV5-001 Rozlišuje mezi osobními a společnými problémy s ohledem na různé perspektivy.	ZGC-KCP-000-ZV5-001 Při čtení i psaní popisuje působení autora na čtenáře. ZGC-BPO-000-ZV5-001 Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.	JJK-CJL-001-ZV5-005 Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických. ŠOVU: Vyhledá přímo vyjádřenou informaci i v elektronických zdrojích, ověřuje si vyhledané informace.	úmluva o právech dítěte, práva a povinnosti - dodržování, následky při porušení
CJS-CJS-002-ZV5-010 Posoudí, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a digitálním prostředí, v modelové situaci se vymezí vůči nepříjemné nebo rizikové komunikaci.	Posoudí, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a digitálním prostředí, v modelové situaci se vymezí vůči nepříjemné nebo rizikové komunikaci.	Vyjádří, v čem je přínosné, že je každý člověk jedinečný, v čem jeho samotného i ostatní může rozmanitost v blízkém okolí i ve světě obohatit.	KRP-RPS-000-ZV5-001 Rozlišuje mezi osobními a společnými problémy s ohledem na různé perspektivy.	X	JK-CJL-001-ZV5-006 Rozpozná manipulaci v komunikaci a dokáže reagovat přiměřeně svému věku. ŠOVU: Rozpozná situace, kde se může s manipulací setkat: běžná komunikace, mediální komunikace, marketing, reklama.	vliv kamarádů, známých osobností, online prostředí; pozitivní a negativní vliv
CJS-CJS-002-ZV5-011 Uvede příklady toho, v čem se shoduje a čím se liší život různých lidí.	Uvede příklady toho, v čem se shoduje a čím se liší život různých lidí.	X	KKT-KON-000-ZV5-001 Uvede příklady některých kulturních	X	X	rozmanitost mezi lidmi; mezilidské vztahy; různé kultury a způsoby života - jídlo, zvyky,

			institucí, projevů umění a kulturního dění ve svém okolí. KKT-IDR-000-ZV5-001 Porovnává kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní kultury i jiných kultur. KOS-VZT-000-ZV5-001 Rozvíjí vztahy s ostatními.			oblékání, způsoby života v různých regionech ČR, Evropy a světa
CJS-CJS-003-ZV5-012 Zkoumá lokální historii prostřednictvím vlastního bádání nejméně ve dvou zdrojích.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-003-ZV5-013 Porovná, jak lidé žili dříve a jak žijí dnes.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-003-ZV5-014 Vyjádří vlastními slovy význam vybraných státních svátků, významných dnů, regionálních výročí a tradic	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-004-ZV5-015 Porovná na základě pozorování rozmanitost	X	X	X	X	X	X

živé a neživé přírody ve svém okolí a realizuje zásah, kterým tuto rozmanitost podpoří.						
CJS-CJS-004-ZV5-016 Zhodnotí vliv podmínek prostředí na životní funkce a projevy vybraných organismů na základě vlastního pokusu	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-004-ZV5-017 Porovná jednotlivé organismy z hlediska jejich podobných a odlišných znaků a vzájemné příbuznosti.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-004-ZV5-018 Oceňuje rozmanitost přírody a způsobů jejího poznávání na základě reflexe společně prožité výukové zkušenosti.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-004-ZV5-019 Odhadne a změří vhodnými měřidly vzdálenost, čas, hmotnost, objem a teplotu, výsledek měření uvede se správnými jednotkami a zjištěné informace využije v praktických situacích.	Odhadne a změří vhodnými měřidly vzdálenost, čas, hmotnost, objem a teplotu, výsledek měření uvede se správnými jednotkami a zjištěné informace využije v praktických situacích.	X	KRP-BAD-000-ZV5-001 Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.	X	MAT-MAT-002-ZV5-005 Využívá standardní jednotky délky k odhadu, měření a porovnávání, prostřednictvím manipulace zjišťuje obsah a objem. ŠOVU: Zvolí a používá vhodné standardní jednotky pro odhad, měření a porovnání délky. Určí obvod mnohoúhelníku. Ve	jednotky - g, kg, mm, cm, dm, m, km, s, h, l

					čtvercové síti určí obsah mřížového mnohoúhelníku v jednotkových čtverečcích. Řeší úlohy včetně úloh z reálného světa, které zahrnují obvod mnohoúhelníku. Vyjádří objem a povrch krychlového tělesa pomocí jednotkových krychlí a jednotkových čtverců. INF-INF-003-ZV5-007 Zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data pro vymezený problém. ŠOVU: Zapisuje číselná i nečíselná data do předpřipravených jednoduchých struktur - tabulka, seznam.	
CJS-CJS-004-ZV5-020 Porovná základní vlastnosti látek jednotlivých skupenství na základě vlastních pokusů.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-004-ZV5-021 Charakterizuje Zemi jako jednu z planet Sluneční soustavy.	Charakterizuje Zemi jako jednu z planet Sluneční soustavy.	X	KKK-POR-000-ZV5-001 Rozumí obsahu běžných forem sdělení včetně některých nepřímých vyjádřených významů. KPP-NAP-000-ZV5-001 Je otevřený	ZGC-BPO-000-ZV5-001 Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.	JJK-CJL-001-ZV5-005 Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických. ŠOVU: Rozpozná nepřímo vyjádřenou informaci.	Sluneční soustava; význam Slunce pro život na Zemi, pohyb Slunce po obloze a jeho důsledky - stín, pohyby Země

			nápadům, příležitostem a výzám. KDI-DAT-000-ZV5-001 Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.			
CJS-CJS-005-ZV5-022 Dodržuje pravidla bezpečného pohybu a pobytu v různém prostředí, prokáže zodpovědné jednání při styku s neznámými osobami, předměty a látkami.	Dodržuje pravidla bezpečného pohybu a pobytu v různém prostředí, prokáže zodpovědné jednání při styku s neznámými osobami, předměty a látkami.	X	X	ZGC-BPO-000-ZV5-001 Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.	X	stanovení pravidel při zacházení s elektrickými přístroji
CJS-CJS-005-ZV5-023 Předvede v modelové situaci správné chování podle pravidel silničního provozu, pohybuje se bezpečně a samostatně v reálném silničním provozu v roli chodce i cyklisty.	Předvede v modelové situaci správné chování podle pravidel silničního provozu, pohybuje se bezpečně a samostatně v reálném silničním provozu v roli chodce i cyklisty.	X	KKK-AKN-000-ZV5-001 Během mluvené interakce respektuje základní potřeby komunikačního partnera.	X	JJK-CJL-001-ZV5-004 Posoudí výpověď v konkrétní situaci a adekvátně reaguje. ŠOVU: Reaguje v modelové situaci na konkrétní vyjádření. INF-INF-004-ZV5-008 Vybírá na základě zkušenosti aplikace a data pro řešení problému. ŠOVU: Používá společné prvky ovládání v různých aplikacích a na různých zařízeních a vybírá jednoduchou aplikaci pro základní úkol.	cyklista - pravidla silničního provozu, vybrané dopravní značky, vybavení, vhodné oblečení; předcházení rizikovým situacím v dopravě(např. používání mobilního telefonu a sluchátek v silničním provozu), online aplikace na plánování tras - vyhodnocování vyhledané trasy

CJS-CJS-005-ZV5-024 Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.	Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.	X	KKU-SMU-000-ZV5-001 Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení. KKK-VYJ-000-ZV5-001 Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.	X	JJK-CJL-001-ZV5-006 Rozpozná manipulaci v komunikaci a dokáže reagovat přiměřeně svému věku. ŠOVU: Ptá se na konkrétní informace a jejich zdroje.	lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, přenosné a nepřenositelné nemoci, ochrana před infekcemi, zdravý životní styl, "zdravý životní styl; pozitivní a negativní vlivy ovlivňující zdraví"
CJS-CJS-005-ZV5-025 Předvede v modelové situaci základní techniky odmítnutí návykových látek a posoudí vliv návykových látek a závislostního chování na zdraví člověka.	Předvede v modelové situaci základní techniky odmítnutí návykových látek a posoudí vliv návykových látek a závislostního chování na zdraví člověka.	X	KOB-ZPS-000-ZV5-001 Uvědomuje si vzájemnou propojenost společenských a ekologických aspektů různých situací ve svém okolí. KDI-BZK-000-ZV5-001 Respektuje pravidla bezpečného zacházení s digitálními zařízeními i daty a zásadami zdraví neohrožujícího	ZGC-BPO-000-ZV5-001 Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.	INF-INF-001-ZV5-003 Odvodí informace z daného modelu. ŠOVU: Zkoumá jednoduchý model, určí základní prvky, rozezná jednoduché vztahy mezi prvky.	návykové látky, závislosti a zdraví; bezpečné používání digitálních technologií; předcházení závislosti na technologiích; myšlenková mapa o důsledcích závislostí, instituce a krizové linky pro řešení závislostního chování a zneužívání návykových látek

			chování v digitálním prostředí. KOS-ODO-000-ZV5-001 Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává.			
CJS-CJS-005-ZV5-026 Vysvětlí funkci základních složek Integrovaného záchranného systému a uplatňuje v odelových situacích účelné způsoby chování při mimořádných událostech.	Vysvětlí funkci základních složek Integrovaného záchranného systému a uplatňuje v modelových situacích účelné způsoby chování při mimořádných událostech.	X	X	X	CZB-TEV-001-ZV5-005 Uplatňuje základní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech, svým jednáním předchází nebezpečným situacím a při jejich vzniku adekvátně reaguje. ŠOVU: Uplatňuje základní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v prostředí daného sportoviště; upozorní na jakýkoli problém, který by mohl vést k ohrožení jeho bezpečí nebo bezpečí jiné osoby; svým jednáním předchází nebezpečným situacím. JJK-CJL-001-ZV5-001 V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci. ŠOVU: Dodržuje společně stanovená pravidla pro vedení diskuse nebo dialogu.	mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); integrovaný záchranný systém, komunikace s operátorem tísňové linky
CJS-CJS-005-ZV5-027 Zdůvodní význam	Zdůvodní význam bezpečného chování při	X	KOB-RES-000-ZV5-001	X	X	evakuace budovy, přivolání pomoci;

bezpečného chování při styku s hořlavými látkami a zábavní pyrotechnikou, aplikuje pravidla protipožární ochrany v modelových situacích.	styku s hořlavými látkami a zábavní pyrotechnikou, aplikuje pravidla protipožární ochrany v modelových situacích.		Chová se citlivě k živým jedincům i k přírodě a svému okolí jako celku			rizika používání zábavní pyrotechniky a otevřeného ohně, požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru
CJS-CJS-005-ZV5-028 Rozlišuje činnosti Armády ČR v době míru a při válečných konfliktech.	Rozlišuje činnosti Armády ČR v době míru a při válečných konfliktech.	X	KOB-ODP-000-ZV5-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.	X	X	Armáda ČR - význam, mimořádné události, humanitární pomoc, význam a činnost NATO
CJS-CJS-005-ZV5-029 V modelové situaci ošetří drobná poranění a poranění menšího rozsahu, odliší je od závažných úrazů a život ohrožujících stavů a přivolá první pomoc.	V modelové situaci ošetří drobná poranění a poranění menšího rozsahu, odliší je od závažných úrazů a život ohrožujících stavů a přivolá první pomoc.	X	KOS-EMP-000-ZV5-001 Všímá si potřeb druhých a reaguje na ně.	X	X	zásady bezpečné první pomoci
CJS-CJS-005-ZV5-030 Uplatňuje respektující chování při navazování vztahů a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování, obrátí se na důvěryhodnou osobu či instituci v případě pocitu ohrožení.	Uplatňuje respektující chování při navazování vztahů a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování, obrátí se na důvěryhodnou osobu či instituci v případě pocitu ohrožení.	X	KOS-WEL-000-ZV5-001 Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody (wellbeing). KOS-WEL-000-ZV5-001 Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody (wellbeing).	X	X	osobní bezpečí, řešení modelových krizových situací; identifikace a předcházení rizikové situací; instituce a krizové linky pro řešení sexuálního nebo genderově podmíněného násilí

CJS-CJS-005-ZV5-031 Plánuje vlastní denní režim a uplatňuje v něm základní zdravotně preventivní návyky.	Plánuje vlastní denní režim a uplatňuje v něm základní zdravotně preventivní návyky.	Získává a sdílí zkušenosti s udržováním zdravého životního stylu v průběhu školního dne.	KOS-WEL-000-ZV5-001 Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody (wellbeing)	X	X	zdravý životní styl; denní režim; vhodné a nevhodné aktivity, "dušení hygiena; prevence infekčních nemocí; vliv denního režimu na lidské zdraví"
CJS-CJS-005-ZV5-032 Navrhne celodenní stravu pro sebe a zhodnotí ji z hlediska základních výživových doporučení	Navrhne celodenní stravu pro sebe a zhodnotí ji z hlediska základních výživových doporučení	X	X	ZGM-MOD-000-ZV5-001 Využívá obecné matematické modely v kontextu.	MAT-MAT-004-ZV5-009 Získává data, graficky je zaznamenává, grafický záznam dat čte a interpretuje. ŠOVU: Čte a vytvoří grafický záznam souboru dat (tabulky, grafy, schémata). INF-INF-001-ZV5-001 Uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout, vyslovuje odpovědi na základě dat. ŠOVU: Vysvětlí svá rozhodnutí na základě dat	vhodné a nevhodné potraviny; datum spotřeby, minimální trvanlivost, zdravý talíř
CJS-CJS-006-ZV5-033 Používá peníze v běžných modelových situacích.	Používá peníze v běžných modelových situacích.	X	X	ZGM-MOD-000-ZV5-001 Využívá obecné matematické modely v kontextu.	MAT-MAT-001-ZV5-001 Řeší problémy s přirozenými čísly (včetně nuly) v kontextu reálných situací. ŠOVU: Odhaduje výsledek početních operací.	nákup, ceny potravin a nápojů, práce se zdroji, "banka jako správce peněz, úspory, půjčky; hotovostní a bezhotovostní forma placení"
CJS-CJS-006-ZV5-034 Vysvětlí na příkladu, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje.	Vysvětlí na příkladu, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje.	X	KOS-EMP-000-ZV5-001 Všímá si potřeb druhých a reaguje na ně.	ZGM-MOD-000-ZV5-001 Využívá obecné matematické modely v kontextu.	X	osobní finance, rozpočet, analýza finančních možností; vyhodnocení

						finančních nákladů na realizaci různých přání.
CJS-CJS-006-ZV5-035 Sestaví jednoduchý osobní rozpočet.	Sestaví jednoduchý osobní rozpočet.	X	KOB-ODP-000-ZV5-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.	ZGM-MOD-000-ZV5-001 Využívá obecné matematické modely v kontextu.	MAT-MAT-005-ZV5-013 Řeší jednoduché reálné problémy s využitím rovnosti a nerovnosti. ŠOVU: Popíše číselné vztahy v reálných situacích pomocí rovnosti, nerovnosti, rovnicové situace, které řeší.	rozpočet, příjmy a výdaje

5. ročník

OVU (s kódem)	ŠOVU	Vazba na průřezové téma (PT)	Vazba na klíčové kompetence (KK)	Vazba na základní gramotnosti (ZG)	Vazba na OVU jiných předmětů	Učivo k dosažení OVU
CJS-CJS-001-ZV5-001 Vymezí hlavní typy krajiny a demonstruje rozdíly mezi nimi z hlediska přírody a lidské společnosti na úrovni lokální, regionální a globální.	Vymezí hlavní typy krajiny a demonstuje rozdíly mezi nimi z hlediska přírody a lidské společnosti na úrovni lokální, regionální a globální.	X	KDI-VIN-000-ZV5-001 Využívá digitální technologie doporučeným způsobem k zefektivnění vlastní práce.	X	JK-CJL-001-ZV5-005 Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických. ŠOVU: Čte i texty elektronické, zadá vhodné klíčové slovo do vyhledávače.	práce s mapou, zemský povrch ČR; typy krajin ČR, zemský povrch Evropy; typy krajin Evropy
CJS-CJS-001-ZV5-002 Využívá mapy k orientaci a vyjadřování o světě kolem nás.	Vymezí hlavní typy krajiny a demonstruje rozdíly mezi nimi z hlediska přírody a lidské společnosti na úrovni lokální, regionální a globální.	X	KOB-PCP-000-ZV5-001 Dává účelně najevo, co si přeje ve svém okolí změnit.	X	JJK-CJL-001-ZV5-005 Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických. ŠOVU: Vyhledá přímo vyjádřenou informaci i v elektronických zdrojích, ověřuje si vyhledané informace. INF-INF-004-ZV5-008 Vybírá na základě zkušenosti aplikace a data pro řešení problému. ŠOVU: Používá společné prvky ovládání v různých aplikacích a na různých zařízeních a vybírá jednoduchou aplikaci pro základní úkol	přírodní společenstva v ČR a Evropě, práce s papírovou a elektronickou mapou ČR, Evropy a světa, podnebné pásy

CJS-CJS-001-ZV5-003 Uvede příklady dokládající, že člověk, společnost a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí.	Uvede příklady dokládající, že člověk, společnost a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí.	Vysvětlí, jak mohou identitu a život lidí ovlivnit specifika místa, ve kterém žijí, a vyjádří, co oceňuje na rozmanitosti mezi lidmi, kulturami a místy.	X	ZGC-BPO-000-ZV5-001 Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.	MAT-MAT-004-ZV5-009 Získává data, graficky je zaznamenává, grafický záznam dat čte a interpretuje. ŠOVU: Organizuje soubor dat podle různých organizačních principů (uspořádání, klasifikace, schematizace). Sesbírá, vybere a eviduje odpovídající data z reálné situace. Čte a vytvoří grafický záznam souboru dat (tabulky, grafy, schémata)	okolní krajina (místní oblast, region) - vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, ochrana životního prostředí; proměny přírody vlivem lidského působení; místní region
CJS-CJS-001-ZV5-004 Posoudí na základě lokalizace specifika vlastního regionu, krajů ČR, sousedních států ČR a vybraných států v odlišných částech Evropy i světa a vliv těchto specifik na život v nich.	Posoudí na základě lokalizace specifika vlastního regionu, krajů ČR, sousedních států ČR a vybraných států v odlišných částech Evropy i světa a vliv těchto specifik na život v nich.	X	KOB-PCP-000-ZV5-001 Dává účelně najevo, co si přeje ve svém okolí změnit.	X	ZGC-BPO-000-ZV5-001 Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.	hranice, obce, řeky, vodní plochy, nížiny, pohoří, kraje, práce s mapou; naše vlast, Evropa, světadíly
CJS-CJS-001-ZV5-005 Prokáže pochopení principu hlasování a jeho významu pro život v demokratické společnosti	Prokáže pochopení principu hlasování a jeho významu pro život v demokratické společnosti	Na příkladu vysvětlí, co je to demokracie, a uvede příklady, jak se může projevovat demokratická atmosféra při skupinové činnosti	KOB-ODP-000-ZV5-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí. KOS-VZT-000-ZV5-001	X	X	soužití lidí - principy demokracie průběh a význam voleb, příprava hlasování; práce s informacemi; význam hlasování;

		(např. při volbě tématu, rozdělení úkolů nebo hledání řešení).	Rozvíjí vztahy s ostatními.			veřejné a tajné hlasování
CJS-CJS-001-ZV5-006 Prokáže základní porozumění roli prezidenta, politiků, soudců a policistů na základě reflexe příběhu či modelové situace	Prokáže základní porozumění roli prezidenta, politiků, soudců a policistů na základě reflexe příběhu či modelové situace.	X	X	ZGC-BPO-000-ZV5-001 Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.	X	naše vlast – základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a role prezidenta, soudců, policistů, ministrů, předsedy vlády
CJS-CJS-001-ZV5-007 Vyhledá odpovědi na otázky související s činností obecního úřadu v dané lokalitě.	Vyhledá odpovědi na otázky související s činností obecního úřadu v dané lokalitě.	Na příkladech vysvětlí, jak se mohou lidé dostat do obtížných a nepříjemných situací způsobených chováním a jednáním druhých, a odmítá takové chování a jednání.	KOB-PCP-000-ZV5-001 Dává účelně najevo, co si přeje ve svém okolí změnit.	X	INF-INF-001-ZV5-001 Uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout, vyslovuje odpovědi na základě dat. ŠOVU: Vyvodí jednoduché závěry na základě dat.	místní samospráva; posouzení života v obci
CJS-CJS-002-ZV5-008 Rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které není v souladu s pravidly a není možné ho tolerovat a přehlížet, a adekvátně na něj zareaguje.	X	X	X	X	X	X

CJS-CJS-002-ZV5-009 Rozpozná v modelových situacích, které právo člověka bylo porušeno nebo jaká povinnost byla zanedbána.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-002-ZV5-010 Posoudí, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a digitálním prostředí, v modelové situaci se vymezí vůči nepříjemné nebo rizikové komunikaci.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-002-ZV5-011 Uvede příklady toho, v čem se shoduje a čím se liší život různých lidí.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-003-ZV5-012 Zkoumá lokální historii prostřednictvím vlastního bádání nejméně ve dvou zdrojích.	Zkoumá lokální historii prostřednictvím vlastního bádání nejméně ve dvou zdrojích.	X	X	X	UAK-VFV-003-ZV5-007 Uvede příklad kulturní události či kulturní instituce ve svém nejbližším okolí. ŠOVU: Pracuje s online sbírkami galerií a muzeí a dalšími vizuálními a multimediálními	práce s rozmanitými historickými zdroji, posuzování použitých zdrojů

					výstupy dostupnými v online prostředí. JJK-CJL-001-ZV5-006 Rozpozná manipulaci v komunikaci a dokáže reagovat přiměřeně svému věku. ŠOVU: Ptá se na konkrétní informace a jejich zdroje	
CJS-CJS-003-ZV5-013 Porovná, jak lidé žili dříve a jak žijí dnes.	Porovná, jak lidé žili dříve a jak žijí dnes.	X	KKT-UMK-000-ZV5-001 Vnímá umění a kulturu jako způsob poznávání světa a vypovídání o něm. KKT-UTV-000_ZV5-001 Má povědomí o kultuře a umění a o kulturním dění ve svém okolí	X	UAK-VFV-003-ZV5-007 Uvede příklad kulturní události či kulturní instituce ve svém nejbližším okolí. ŠOVU: Uvede příklady kulturních institucí a akcí v blízkém okolí, regionu a vyjmenuje příklady aktivit, zážitků, s nimiž se může při těchto příležitostech setkat.	předměty denní potřeby, objevy, vynálezy, architektura, dopravní prostředky, regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
CJS-CJS-003-ZV5-014 Vyjádří vlastními slovy význam vybraných státních svátků, významných dnů, regionálních výročí a tradic	Vyjádří vlastními slovy význam vybraných státních svátků, významných dnů, regionálních výročí a tradic	Vysvětlí, proč je pro životy lidí z různých míst naší země i světa důležité si připomínat a prožívat různé svátky, významné dny, výročí a tradice.	KRP-BAD-000-ZV5-001 Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení. KKT-UMK-000-ZV5-001 Vnímá umění a kulturu jako způsob poznávání světa a vypovídání o něm.	X	UAK-HTD-003-ZV5-007 Uvede příklady hudebních, divadelních nebo tanečních projevů, kulturní tradice, kulturní instituce vztahující se k těmto druhům umění ve svém nejbližším okolí, lokalitě či regionu.	státní svátky v propojení na historické události

					ŠOVU: S porozuměním přijímá kulturní i individuální rozdílnost	
CJS-CJS-004-ZV5-015 Porovná na základě pozorování rozmanitost živé a neživé přírody ve svém okolí a realizuje zásah, kterým tuto rozmanitost podpoří.	Porovná na základě pozorování rozmanitost živé a neživé přírody ve svém okolí a realizuje zásah, kterým tuto rozmanitost podpoří.	X	X	X	X	živá a neživá příroda, "biotopy v okolí školy; podmínky pro život organismů; návrh a realizace opatření podporující biodiverzitu (např. vysazení konkrétních rostlin, výroba hmyzího domku, pítka pro ptáky)"
CJS-CJS-004-ZV5-016 Zhodnotí vliv podmínek prostředí na životní funkce a projevy vybraných organismů na základě vlastního pokusu	Zhodnotí vliv podmínek prostředí na životní funkce a projevy vybraných organismů na základě vlastního pokusu	Určuje přírodní prvky a místa v jeho okolí, která by měly být předmětem ochrany, péče či zlepšení, a odůvodňuje proč.	X	X	JJK-CJL-001-ZV5-005 Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických. ŠOVU: Vyhledá přímo vyjádřenou informaci i v elektronických zdrojích, ověřuje si vyhledané informace. INF-INF-003-ZV5-007 Zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data pro vymezený problém. ŠOVU: Zapisuje číselná i nečíselná data do předpřipravených jednoduchých struktur - tabulka, seznam.	podmínky pro život organismů, bezobratlí, obratlovců

CJS-CJS-004-ZV5-017 Porovná jednotlivé organismy z hlediska jejich podobných a odlišných znaků a vzájemné příbuznosti.	Porovná jednotlivé organismy z hlediska jejich podobných a odlišných znaků a vzájemné příbuznosti.	X	KRP-VED-000-ZV5-001 Vychází při rozhodování a řešení problémů z bjektivních dat a informací.	X	INF-INF-001-ZV5-001 Uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout, vyslovuje odpovědi na základě dat. ŠOVU: Vysvětlí svá rozhodnutí na základě dat.	Znaky organismů, rozmanitost mezi jedinci stejného druhu
CJS-CJS-004-ZV5-018 Oceňuje rozmanitost přírody a způsobů jejího poznávání na základě reflexe společně prožité výukové zkušenosti.	Oceňuje rozmanitost přírody a způsobů jejího poznávání na základě reflexe společně prožité výukové zkušenosti.	X	X	X	X	návštěva přírodovědných institucí v regionu - Muzeum KRNP
CJS-CJS-004-ZV5-019 Odhadne a změří vhodnými měřidly vzdálenost, čas, hmotnost, objem a teplotu, výsledek měření uvede se správnými jednotkami a zjištěné informace využije v praktických situacích.	Odhadne a změří vhodnými měřidly vzdálenost, čas, hmotnost, objem a teplotu, výsledek měření uvede se správnými jednotkami a zjištěné informace využije v praktických situacích.	X	KDI-VIN-000-ZV5-001 Využívá digitální technologie doporučeným způsobem k zefektivnění vlastní práce.	ZGM-MRF-000-ZV5-001 Tvoří důkazy správnosti matematických postupů a argumentů.	MAT-MAT-002-ZV5-005 Využívá standardní jednotky délky k odhadu, měření a porovnávání, prostřednictvím manipulace zjišťuje obsah a objem. ŠOVU: Využívá standardní jednotky délky k odhadu, měření a porovnávání, prostřednictvím manipulace zjišťuje obsah a objem	jednotky - g, kg, mm, cm, dm, m, km, s, h, l

CJS-CJS-004-ZV5-020 Porovná základní vlastnosti látek jednotlivých skupenství na základě vlastních pokusů.	Porovná základní vlastnosti látek jednotlivých skupenství na základě vlastních pokusů, popíše skupenství vody při oběhu vody na Zemi.	X	KRP-BAD-000-ZV5-001 Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.	ZGM-MOD-000-ZV5-001 Využívá obecné matematické modely v kontextu.	X	látky a jejich vlastnosti, oběh vody v přírodě; látky a jejich skupenství
CJS-CJS-004-ZV5-021 Charakterizuje Zemi jako jednu z planet Sluneční soustavy.	Charakterizuje Zemi jako jednu z planet Sluneční soustavy.	X	X	X	X	Sluneční soustava; význam Slunce pro život na Zemi, pohyb Slunce a Měsíce po obloze a jeho důsledky.
CJS-CJS-005-ZV5-022 Dodržuje pravidla bezpečného pohybu a pobytu v různém prostředí, prokáže zodpovědné jednání při styku s neznámými osobami, předměty a látkami.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-005-ZV5-023 Předvede v modelové situaci správné chování podle pravidel silničního provozu, pohybuje se bezpečně a samostatně v reálném silničním provozu v roli chodce i cyklisty.	X	X	X	X	X	X

CJS-CJS-005-ZV5-024 Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-005-ZV5-025 Předvede v modelové situaci základní techniky odmítnutí návykových látek a posoudí vliv návykových látek a závislostního chování na zdraví člověka.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-005-ZV5-026 Vysvětlí funkci základních složek Integrovaného záchranného systému a uplatňuje v modelových situacích účelné způsoby chování při mimořádných událostech.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-005-ZV5-027 Zdůvodní význam bezpečného chování	X	X	X	X	X	X

při styku s hořlavými látkami a zábavní pyrotechnikou, aplikuje pravidla protipožární ochrany v modelových situacích.						
CJS-CJS-005-ZV5-028 Rozlišuje činnosti Armády ČR v době míru a při válečných konfliktech.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-005-ZV5-029 V modelové situaci ošetří drobná poranění a poranění menšího rozsahu, odliší je od závažných úrazů a život ohrožujících stavů a přivolá první pomoc.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-005-ZV5-030 Uplatňuje respektující chování při navazování vztahů a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování, obrátí se na důvěryhodnou osobu či instituci v případě pocitu ohrožení.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-005-ZV5-031 Plánuje vlastní denní	X	X	X	X	X	X

režim a uplatňuje v něm základní zdravotně preventivní návyky.						
CJS-CJS-005-ZV5-032 Navrhne celodenní stravu pro sebe a zhodnotí ji z hlediska základních výživových doporučení	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-006-ZV5-033 Používá peníze v běžných modelových situacích.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-006-ZV5-034 Vysvětlí na příkladu, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje.	X	X	X	X	X	X
CJS-CJS-006-ZV5-035 Sestaví jednoduchý osobní rozpočet.	X	X	X	X	X	X